

Atatürk İlkeleri

» Atatürk İlkeleri ve Atatürkçülük

Atatürk tarafından ortaya konulan, temelini Atatürkçü düşünce sisteminin oluşturduğu, tam bağımsızlığı ve çağdaşlaşmayı sağlamayı amaçlayan ilkelere Atatürk ilkeleri denir.

Atatürk ilkeleri şunlardır

- Milliyetçilik
- Cumhuriyetçilik
- Laiklik
- Halkçılık
- Devletçilik
- İnkılapçılık

Atatürk İlkelerinin Ortak Özellikleri

- Türk milletinin ihtiyaçlarından doğmuştur.
- Kaynağı Türk milli kültürüdür.
- Evrensel ve barışçıldır.
- Birbirleriyle uyumlu, birbirini tamamlayıcıdır.
- Akılcı ve bilimseldir.
- Milli egemenlik ve bağımsızlık temeline dayanır.
- Laik düşünce ve hukuka dayanır.
- Hak ve hürriyetleri koruyucudur.
- Taklitçi değildir.
- Kabul edilmelerinde dış baskı ve zorlama yoktur.
- Uygulamaya da yansımıştır.

Dikkat: Atatürkçülük, dogmatik ve statükocu değildir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün akıl ve bilimin öncülüğünde devletin ve toplumun çağdaşlaşması amacı ile siyasi, ekonomik, toplumsal alanlardaki düşüncelerine "Atatürkçülük" denilmektedir. Atatürkçü düşünce sisteminin temeli Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde yapılan inkılaplar ve Atatürk ilkeleridir.

» Milliyetçilik

- Milletini sevmek, milletini yüceltme amacını benimsemek ve o yolda yürümektir.
- Milli birlik ve beraberliği sağlama amacını taşır.
- Ayrıştırıcı değil, birleştiricidir.
- Türk ırkının üstünlüğüne değil, ulusların eşitliği temeline dayanır. Bu nedenle ırkçı değildir.
- Temelinde tam bağımsızlık vardır. Ülke ve millet bütünlüğüne önem verir.
- Türk milletinin maddi ve manevi değerlerine sahip çıkmayı amaçlar.

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar

- TBMM'nin açılması
- Kabotaj Kanunu
- Kapitülasyonların kaldırılması
- İzmir İktisat Kongresi
- Türk Tarih Kurumu
- Türk Dil Kurumu
- İstiklâl Marşı'nın kabulü
- Şirketlerin millileştirilmesi
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu

İpucu ve anahtar kelimeler

- Türk
- Millî
- Vatan
- Kültür
- İstiklâl
- Dil, tarih
- Beraberlik
- Bağımsızlık

» Cumhuriyetçilik

- Cumhuriyetçilik, devletin yönetim şekli olarak cumhuriyeti kabul etmek, bu yönetimi benimsemek, onu korumak ve yaşatmak demektir.
- Cumhuriyet, egemenliğin millete ait olduğu yönetim biçimidir.
- Egemenliğin millete ait olduğu bu yönetim şeklinde herkesin seçme ve seçilme hakkı vardır.
- Cumhurbaşkanı başta olmak üzere devlet yöneticileri seçimle iş başına gelir.
- Halk tarafından seçilen meclis üyeleri halkı temsil eder ve halk adına karar alır.

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar

- TBMM'nin açılması
- Anayasaların kabul edilmesi
- Saltanatın kaldırılması
- Cumhuriyetin ilan edilmesi
- Halifeliğin kaldırılması
- Siyasi partilerin kurulması
- Kadınlara siyasi hak verilmesi

İpucu ve anahtar kelimeler

- Siyasi
- Yönetim,
- İdari
- Millî egemenlik
- Siyasi partiler
- Oy vermek
- Millî irade
- Seçimler

Atatürk İlkeleri

» Laiklik

- **Laiklik**, devlet düzeninin ve hukuk kurallarının dine değil, akla ve bilime dayandırılmasıdır. Kısaca din işleri ile devlet işlerinin ayrı yürütülmesidir.
- **Laiklikte** devletin resmi dini yoktur. Devlet tüm din ve inançlara eşit mesafededir.
- **Laiklikte** her türlü inanca saygı esastır. Kişiler din, inanç ve ibadet hürriyetine sahiptirler.
- **Laiklik**, toplum ve devlet yaşamının akla ve bilime dayandırılmasıdır.
- **Laikliğe** göre, dini inanç ve uygulamaların istismar edilmesine izin verilmez.

İlke doğrultusunda yapılan inkılaplar

- Saltanatın kaldırılması
- Halifeliğin kaldırılması
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- Tekke ve zaviyelerin kapatılması
- Medeni Kanun
- Dini unvanların yasaklanması
- Medreselerin kapatılması
- Şeriye ve Evkâf Vekaletinin kaldırılması

İpucu ve anahtar kelimeler

- Akıl ve bilim
- Din ve mezhepler
- Din ve vicdan özgürlüğü
- İnanç ve ibadet özgürlüğü

» Halkçılık

- **Halkçılık**, devletin halk yararına bir siyaset izlemesi, halka hizmet götürmesi ve kişilerin dil, din, ırk, mezhep, cinsiyet ve siyasi görüşüne bakılmaksızın kanun önünde eşit kabul edilmesidir.
- Halkçılıkta toplumu oluşturan bütün bireyler kanun önünde eşittir. Halkçılık, sınıf ve zümre ayrımcılığını kabul etmez.
- Sosyal devlet anlayışı çerçevesinde halka hizmeti ve milli gelirin adaletli bir şekilde dağıtılmasını esas alır.

Sosyal devlet: Devletin toplumsal huzuru ve adaleti sağlamak, vatandaşına ucuz, bedava hizmet götürmek için sosyal ve ekonomik hayata müdahale etmesidir. Kısacası halkına hizmet götüren devlettir.

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar

- Medeni Kanun
- Soyadı Kanunu
- Aşar vergisinin kaldırılması
- TBMM'nin açılması
- Kılık Kıyafet Kanunu
- Kadınlara siyasi hak verilmesi
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- Unvanların yasaklanması

İpucu ve anahtar kelimeler

- Eşitlik
- Ayrıcalıksız toplum
- Sosyal devlet
- Sosyal adalet

» Devletçilik

- **Devletçilik**, devletin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda hızlı bir gelişme sağlamak amacıyla ekonomiyi kendisinin yönlendirmesidir. Dar anlamda devletin ekonomiye müdahalesini öngören sistemdir. **Devletçilik ilkesinin ortaya çıkmasının nedenlerinden bazıları şunlardır;**
- Ülkenin savaştan yeni çıkmış olması ve halkın elinde yeterli sermaye olmaması
- Sosyal adalet ve eşitliğin sağlanması için yatırımların bir önce yapılmaya gerekliliği
- Fabrikalar kurarak dışa bağımlılığı, ithalatı azaltma ve çağdaşlaşmayı sağlama isteği
- 1929 dünya ekonomik krizi nedeniyle özel sektörün ekonomiyi iyi yönetememesi

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplar

- Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı
- MTA'nın kurulması
- Etibank ve Sümerbank
- Devlet Demir Yolları
- Uşak Şeker Fabrikası
- Devlet işletmelerinin açılması
- Devlet bankalarının kurulması

İpucu ve anahtar kelimeler

- İktisat
- Ekonomi
- Kalkınma
- Planlama
- Devletin bankalar açması
- Devletin fabrikalar yapması

» İnkılapçılık

- **İnkılapçılık**, bir toplumun eskimiş, gelişmeyi ve ilerlemeyi engelleyen kurumlarını kaldırıp yerlerine yenilerini kurma, yerleştirme ve benimsetme işidir. Kısacası çağın gerisinde kalmama, daima ileriye gitme ve modernleşmedir.
- İnkılapçılık, tüm Atatürk ilkelerine dinamizm yani hareketlilik kazandıran ilkedir.
- İnkılapçılıkta ana düşünce çağın gerisinde kalmama ve toplumun sürekli çağdaşlaşmasıdır.

Yapılan inkılaplar

Diğer ilkelerde anlatılan tüm inkılaplar çağdaşlaşma için yapılmıştır. Bundan dolayı tüm inkılaplar inkılapçılık ilkesiyle ilgilidir. Diğer ilkelerde bahsedilen inkılaplar dışında kalan inkılaplar (**Takvim, ölçü birimleri, hafta sonu tatili vb değişiklikler**) bu ilke bünyesinde kabul edilir.

İpucu ve anahtar kelimeler

- Yenilik
- İnkılâp
- Muasır
- Uygarlık
- Medeni
- Modern
- Dinamizm
- Çağdaşlaşma